

Over het kennen van God

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Calvijns' uitleg over het verschil tussen het erkennen van God en het geloven in God. Vroomheid is vereist voor het kennen van God.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) Over het kennen van God. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 31-32) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Vroomheid, Godskennis, aanbidden

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 4 Over het kennen van God. Boek I, II

Als er iets in ons leven en in onze maatschappij is waarover verschillend gedacht wordt, dan is het over God. Welke God bedoelen we? Is Allah ook God? Kunnen we de ware God kennen en Hem ontmoeten? Volgens de Islam is het niet mogelijk als mens Allah te kennen. De Bijbel zegt dat we God wel kunnen kennen. Hoe gaat dat? Is er verschil tussen algemene kennis en zaligmakende kennis?

Calvijn gaat in onderstaande tekst het verschil uitleggen tussen het algemeen erkennen van God en een bijzondere kennis van God tot zaligheid. Voor Calvijn is dat de God Die Zich in de Bijbel heeft geopenbaard. Er blijkt dus verschil te zijn tussen erkennen en geloven.

1.2.1 Vroomheid is vereist voor het kennen van God

Onder het kennen van God versta ik de kennis waardoor wij niet alleen beseffen dat er een God is, maar ook begrijpen dat het voor ons van belang is, dat het tot Zijn eer strekt en dat het dienstig is om kennis over Hem te bezitten. Wij zullen natuurlijk niet kunnen beweren dat God in de eigenlijke betekenis van het woord gekend wordt, als er geen sprake is van godsdienst en vroomheid. Nu heb ik het hier nog niet over de bijzondere vorm van kennis waarmee in zichzelf verloren en vervloekte mensen God in de Middelaar Christus als hun Verlosser aannemen, maar ik spreek slechts over de eerste en zuivere vorm, waartoe de oorspronkelijke natuurstaat ons had kunnen brengen indien Adam ongeschonden staande gebleven was. Want in de staat van verval waarin het menselijk geslacht nu verkeert, zal niemand God ervaren als zijn Vader, als de bewerker van zijn zaligheid of als hem hoe dan ook gunstig gezind tot het moment waarop Christus tussenbeide treedt om Hem met ons te verzoenen. Toch blijft dan gelden dat het iets anders is om te ervaren dat God als onze Maker ons met Zijn kracht ondersteunt, ons met Zijn voorzienigheid regeert, ons met Zijn goedheid begunstigt en ons allerlei weldaden bewijst, dan om de genade van de verzoening te omhelzen die ons in Christus voorgesteld wordt.

Omdat de Heere dus zowel in het werk van de schepping als in de hoofdlijn van de leer der Schrift eerst als Schepper zonder meer verschijnt, en vervolgens in het aangezicht van Christus als Verlosser, vloeit daaruit een tweevoudig kennen van Hem voort. De eerste vorm daarvan moet nu behandeld worden; de tweede komt daarna aan de beurt.

Hoewel ons verstand niet in staat is iets van God te begrijpen als het Hem niet enige vorm van eerbied betoont, is het toch niet voldoende als we enkel en alleen beseffen dat Hij als de enige God door allen vereerd en aanbeden moet worden. Nee, we moeten er ook van overtuigd zijn dat Hij de bron van alle goed is, zodat we dit nergens anders zoeken dan bij Hem. Dit houdt naar mijn mening in de eerste plaats in dat God deze wereld niet alleen tot stand gebracht heeft, maar die ook met Zijn onbegrensde macht onderhoudt, met Zijn wijsheid bestuurt en door Zijn goedheid bewaart, waarbij Hij in het bijzonder het menselijk geslacht met Zijn gerechtigheid en oordelen regeert, in Zijn barmhartigheid verdraagt en

door Zijn hulp beschermt. Ook betekent dit dat er nergens een greintje wijsheid en licht, of gerechtigheid, of macht, of oprechtheid, of zuivere waarheid te vinden is dat niet van Hem afkomstig is of waarvan Hij niet de oorzaak is. Daaruit moeten wij dan ook leren dit alles van Hem te verwachten, Hem daarom te vragen en, als wij het ontvangen hebben, Hem met dankzegging daarvoor te erkennen.

Dit besef van Gods deugden is dus voor ons een bekwame leermeester in de vroomheid, waaruit de godsdienst voortkomt. Onder 'vroomheid' versta ik eerbied voor God, gepaard aan liefde tot Hem, die door de kennis van Zijn weldaden tot stand gebracht wordt. Voordat mensen ervan doordrongen zijn dat zij alles aan God te danken hebben, dat Hij hen met Zijn vaderlijke zorg omringt, dat Hij voor hen de bewerker van alle goed is, zodat er niets buiten Hem gezocht moet worden, zullen zij zich immers nooit in vrijwillige gehoorzaamheid aan Hem onderwerpen. Ja, als zij hun volkomen geluk niet op Hem funderen, zullen zij zich nooit geheel en al, oprecht en van harte aan Hem toewijden.

Vragen:

1. Welke indruk maakt het lezen van deze tekst op je en waarom?
2. Waarom maakt Calvijn onderscheid tussen algemene en zaligmakende kennis van God?
3. Waarom verbindt Calvijn het kennen van God met het dienen en aanbidden van Hem?
4. Hoe kunnen we in de christelijke school de algemene kennis van God aan de orde stellen?
5. Hoe omschrijft Calvijn het begrip 'vroomheid'? Op welke manier kunnen we dit begrip aanbieden?
6. Hoe praktiseren we vroomheid in de school?
7. Hoe moeten we in onze multireligieuze samenleving op de juiste wijze spreken over het kennen van God?
8. Wat betekent het voor je dat Calvijn het kennen van God zo diep verbindt met de persoonlijke toewijding aan Hem?